HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

24 martie 2011 *

În cauza T-386/06,

Pegler Ltd, cu sediul în Doncaster (Regatul Unit), reprezentată de domnii R. Thompson, QC, și A. Collinson, solicitor,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii A. Nijenhuis și V. Bottka, în calitate de agenți, asistați de domnii S. Kinsella și K. Daly, solicitors,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare parțială a Deciziei C(2006) 4180 a Comisiei din 20 septembrie 2006 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] și al articolului

* Limba de procedură: engleza.

53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/F-1/38.121 – Fitinguri), precum şi, cu titlu subsidiar, o cerere de reducere a cuantumului amenzii aplicate reclamantei prin decizia menționată,

TRIBUNALUL (Camera a opta),

compus din doamna M. E. Martins Ribeiro, preşedinte, şi domnii N. Wahl (raportor) şi A. Dittrich, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă şi în urma şedinței din 28 ianuarie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei şi decizia atacată

1 Prin Decizia C(2006) 4180 din 20 septembrie 2006 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] şi al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/F-1/38.121 – Fitinguri) (rezumat în JO 2007, L 283, p. 63, denumită în continuare „decizia atacată”),

Comisia Comunităților Europene a constatat că mai multe întreprinderi au încălcat articolul 81 alineatul (1) CE și articolul 53 din Acordul privind Spațiul Economic European (SEE) prin participarea, în diferite perioade cuprinse între 31 decembrie 1988 și 1 aprilie 2004, la o încălcare unică, complexă și continuă a normelor comunitare de concurență, sub forma unui ansamblu de acorduri anticoncurențiale și de practici concertate pe piața fitingurilor din cupru și din aliaj de cupru, care vizau teritoriul SEE. Încălcarea consta în stabilirea prețurilor, în convenirea unor liste de prețuri, a unor reduceri și rabaturi și a unor mecanisme de aplicare a creșterilor de prețuri, în împărțirea pieței naționale și a clienților și în schimbul de alte informații comerciale, precum și în participarea la reuniuni regulate și în întreținerea altor contacte destinate să faciliteze încălcarea.

2 Reclamanta, Pegler Ltd, și societatea-mamă a acesteia la data faptelor, Tomkins plc, figurează printre destinatarii deciziei atacate.

3 Reclamanta era, între 17 iunie 1986 și 31 ianuarie 2004, o filială deținută 100 % de Tomkins. La 1 februarie 2004, reclamanta a fost vândută echipei sale de administrație. La 26 august 2005, Pegler Holdings Ltd și reclamanta au fost vândute Aalberts Industries NV, un alt destinatar al deciziei atacate.

4 La 9 ianuarie 2001, Mueller Industries Inc., un alt producător de fitinguri din cupru, a informat Comisia cu privire la existența unei înțelegeri în sectorul fitingurilor și în alte industrii conexe pe piața tuburilor din cupru și cu privire la intenția sa de a coopera în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind neaplicarea de amenzi sau reducerea cuantumului acestora în cauzele având ca obiect înțelegeri (JO 1996, C 207, p. 4, denumită în continuare „Comunicarea privind cooperarea din 1996”) [considerentul (114) al deciziei atacate].

5 La 22 şi la 23 martie 2001, în cadrul unei investigaţii cu privire la tuburile şi la fitingurile din cupru, Comisia a efectuat inspecţii inopinate la sediile mai multor întreprinderi, în temeiul articolului 14 alineatul (3) din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, Primul regulament de punere în aplicare a articolelor [81 CE] şi [82 CE] (JO 1962, 13, p. 204, Ediţie specială, 08/vol. 1, p. 3) [considerentul (119) al deciziei atacate].

6 Ca urmare a acestor prime inspecţii, în aprilie 2001, Comisia a separat investigaţia referitoare la tuburile din cupru în trei proceduri distincte, şi anume procedura privind cazul COMP/E-1/38.069 (Tuburi sanitare din cupru), procedura privind cazul COMP/F-1/38.121 (Fitinguri) şi procedura privind cazul COMP/E-1/38.240 (Tuburi industriale) [considerentul (120) al deciziei atacate].

7 La 24 şi la 25 aprilie 2001, Comisia a efectuat alte inspecţii inopinate la sediul Delta plc, societate aflată în fruntea unui grup internaţional de inginerie al cărui departament „Inginerie" reunea mai mulţi fabricanţi de fitinguri. Aceste inspecţii vizau exclusiv fitingurile [considerentul (121) al deciziei atacate].

8 Începând din februarie/martie 2002, Comisia a adresat părţilor în cauză mai multe solicitări de informaţii în temeiul articolului 11 din Regulamentul nr. 17, iar ulterior în temeiul articolului 18 din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurenţă prevăzute la articolele 81 [CE] şi 82 [CE] (JO 2003, L 1, p. 1, Ediţie specială, 08/vol. 1, p. 167) [considerentul (122) al deciziei atacate].

9 În septembrie 2003, IMI plc a formulat o cerere prin care urmărea să beneficieze de Comunicarea privind cooperarea din 1996. Această cerere a fost urmată de cea a grupului Delta (martie 2004) şi de cea a FRA.BO SpA (iulie 2004). Această din urmă cerere de clemenţă a fost formulată în mai 2005 de Advanced Fluid Connections plc [considerentele (115)-(118) ale deciziei atacate].

10 La 22 septembrie 2005, Comisia a inițiat, în cadrul cazului COMP/F-1/38.121 (Fitinguri), o procedură de constatare a încălcării și a adoptat o comunicare privind obiecțiunile care a fost notificată reclamantei, între alți destinatari [considerentele (123) și (124) ale deciziei atacate].

11 La 20 septembrie 2006, Comisia a adoptat decizia atacată.

12 La articolul 1 al deciziei atacate, Comisia a constatat că reclamanta și Tomkins au încălcat dispozițiile articolului 81 CE și ale articolului 53 din Acordul privind SEE între 31 decembrie 1988 și 22 martie 2001.

13 Pentru această încălcare, la articolul 2 litera (h) din decizia atacată, Comisia a aplicat reclamantei, în solidar cu Tomkins, o amendă de 5,25 milioane de euro.

14 În vederea stabilirii cuantumului amenzii impuse fiecărei întreprinderi, Comisia a aplicat în decizia atacată metoda prevăzută de Liniile directoare privind metoda de stabilire a amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) [CO] (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „Liniile directoare din 1998").

15 În ceea ce privește, în primul rând, stabilirea cuantumului de plecare al amenzii în funcție de gravitatea încălcării, Comisia a calificat încălcarea ca fiind foarte gravă, având în vedere însăși natura acesteia, precum și întinderea sa geografică [considerentul (755) al deciziei atacate].

16 Apreciind în continuare că exista o disparitate considerabilă între întreprinderile în cauză, Comisia a procedat la un tratament diferențiat, întemeindu-se în acest scop pe importanța relativă a acestora pe piața relevantă, determinată de cotele lor de piață. Pe această bază, Comisia a împărțit întreprinderile în cauză în șase categorii [considerentul (758) al deciziei atacate].

17 Reclamanta și societatea sa mamă au fost clasate în cea de a șasea categorie, pentru care cuantumul de plecare al amenzii a fost stabilit la 2 milioane de euro [considerentul (765) al deciziei atacate].

18 Luând în considerare cifra de afaceri totală a societății Tomkins, care se ridica la 4 635 de milioane de euro în 2005, an care a precedat adoptarea deciziei atacate, Comisia a aplicat un coeficient de multiplicare de 1,25 în scop de descurajare, ceea ce a condus pentru reclamantă la un cuantum de plecare majorat, de 2,5 milioane de euro [considerentele (771)-(773) ale deciziei atacate].

19 Având în vedere durata participării reclamantei la încălcare (doisprezece ani și două luni), Comisia a majorat amenda cu încă 110 %, respectiv cu 5 % pe an pentru primii doi ani și cu 10 % pentru fiecare an complet, începând de la 31 ianuarie 1991, pentru cei zece ani restanți [considerentul (775) al deciziei atacate], ceea ce a condus la stabilirea unui cuantum final al amenzii de 5,25 milioane de euro.

20 Comisia nu a reținut nicio circumstanță agravantă sau atenuantă împotriva sau în favoarea reclamantei.

Procedura și concluziile părților

21 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 decembrie 2006, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

22 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis deschiderea procedurii orale.

23 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 28 ianuarie 2010.

24 Reclamanta solicită Tribunalului:

— anularea articolului 1, a articolului 2 litera (h) și a articolului 3 din decizia atacată;

— în subsidiar, reducerea cuantumului amenzii aplicate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

25 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

26 În susținerea acțiunii, reclamanta invocă șase motive.

27 În cadrul primului motiv, reclamanta contestă faptul că ar putea fi stabilită răspunderea sa pentru încălcare cu privire la perioada 31 decembrie 1988-20 ianuarie 1989 pentru simplul motiv că dobândise numele Pegler la 20 ianuarie 1989. Astfel, aceasta ar fi fost, anterior datei de 20 ianuarie 1989, o filială „inactivă", în sensul dreptului englez al societăților, în cadrul grupului Tomkins. În cadrul celui de al doilea motiv, reclamanta contestă răspunderea pentru încălcare care a fost stabilită în sarcina sa pentru perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993. În această perioadă, reclamanta ar fi rămas un reprezentant „inactiv" al FHT Holding Ltd (denumită în continuare „FHT"), o altă entitate a grupului Tomkins, fără active și fără salariați. Cel de al treilea motiv se întemeiază pe faptul că desemnarea clară a destinatarului deciziei atacate ar fi fost omisă de către Comisie. În cadrul celui de al patrulea motiv, reclamanta invocă mai multe argumente pentru a demonstra că stabilirea răspunderii pentru o încălcare a articolului 81 CE în solidar în sarcina unei foste societăți-mamă și a unei foste filiale este în principiu ilegală. Prin cel de al cincilea motiv, reclamanta arată că amenda ar fi trebuit să fie aplicată numai fostei sale societăți-mamă. În sfârșit, cel de al șaselea motiv se întemeiază pe o încălcare a principiului egalității de tratament în calculul cuantumului amenzii.

28 Având în vedere că al treilea și al cincilea motiv se suprapun în mare parte, întrucât argumentarea subiacentă acestora este cvasiidentică, este necesar ca aceste motive să fie examinate împreună. Pe de altă parte, cel de al patrulea motiv va trebui analizat după analiza celor de al treilea și al cincilea motiv.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere a faptelor şi pe o eroare de drept constând în faptul că s-a stabilit răspunderea reclamantei pentru încălcare în ceea ce priveşte perioada 31 decembrie 1988-20 ianuarie 1989 pentru simplul motiv că dobândise numele Pegler la 20 ianuarie 1989

Argumentele părților

29 Cu titlu introductiv, reclamanta arată că, pe durata globală a încălcării vizate în decizia atacată, „istoria «întreprinderii Pegler»" se articulează în trei perioade distincte: perioada anterioară datei de 20 ianuarie 1989, perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993 şi perioada care a început la 29 octombrie 1993.

30 Mai precis, reclamanta rezumă faptele după cum urmează:

— până la 20 ianuarie 1989, „întreprinderea Pegler" era exploatată de entitatea grupului Tomkins denumită FHT, care o gestiona prin intermediul reprezentantei sale, o altă entitate juridică a grupului Tomkins, denumită Pegler Ltd. La 20 ianuarie 1989, reclamanta, denumită la acea dată The Steel Nut & Joseph Hampton Ltd, şi Pegler Ltd (denumită în continuare „Old Pegler") au făcut schimb de nume. În consecință, începând de la această dată, numele Pegler a fost preluat de reclamantă, în timp ce vechiul său nume a fost preluat de Old Pegler. Aceasta din urmă, care a continuat să existe după 20 ianuarie 1989, deşi era „inactivă", în sensul dreptului englez al societăților, a fost în cele din urmă dizolvată la 29 mai 2000;

— ulterior, în perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993, „întreprinderea Pegler” a continuat să fie exploatată de FHT, care a gestionat-o prin intermediul reclamantei, care era reprezentanta sa neremunerată;

— la 29 octombrie 1993, „întreprinderea Pegler” a fost transferată reclamantei, care, începând de la această dată, a preluat o parte din activele şi din activitatea FHT legate de robineți din metale feroase, vane şi fitinguri sanitare şi şi-a asumat răspunderea pentru „întreprinderea Pegler”.

31 Reclamanta arată că întreprinderea responsabilă de încălcare anterior datei de 20 ianuarie 1989 nu putea fi decât Tomkins, deoarece aceasta deținea şi controla 100 % din capitalul FHT.

32 În opinia reclamantei, Comisia nu a ținut cont de faptul că, atunci când două societăți fac schimb de nume şi, la aceeaşi dată, una dintre acestea preia contractul de reprezentare a celeilalte, potrivit unor „principii de drept consacrate”, persoana fizică sau juridică ce conducea întreprinderea în cauză la momentul la care a fost săvârşită încălcarea trebuie să răspundă pentru aceasta, chiar dacă, la data adoptării deciziei de constatare a încălcării, exploatarea întreprinderii a fost plasată sub răspunderea altei persoane.

33 Reclamanta arată de asemenea că, anterior datei de 29 octombrie 1993, ea nu era o întreprindere, în măsura în care nu avea nici active, nici personal, astfel încât nu ar fi prezentat niciuna dintre caracteristicile esențiale ale autonomiei economice necesare pentru a constitui o întreprindere în sensul articolului 81 CE.

34 Cu titlu introductiv, Comisia susține că a considerat, în întreaga decizie atacată, că activitățile mai multor societăți înrudite cu grupul Tomkins, şi anume reclamanta, Old Pegler, FHT şi Tomkins, erau activitățile unei singure entități economice în perioada încălcării.

35 Comisia răspunde că nu a stabilit răspunderea reclamantei pentru încălcare în ceea ce privește perioada 31 decembrie 1988-20 ianuarie 1989 pentru simplul motiv că aceasta a dobândit numele Pegler la 20 ianuarie 1989.

36 În primul rând, Comisia susține că reclamanta era asociată pe plan funcțional cu „întreprinderea Pegler" între 31 decembrie 1988, data de început a încălcării, și 20 ianuarie 1989.

37 În această privință, Comisia atrage atenția că exista o „continuitate de persoane și funcțională". În susținerea acestei afirmații, Comisia invocă faptul că domnul W. a fost director în cadrul Old Pegler între 15 iunie 1980 și 20 ianuarie 1989, dată la care a fost numit director în cadrul reclamantei.

38 În plus, ar fi de neconceput ca reclamanta să fi preluat numele Pegler la 20 ianuarie 1989 fără să fi conservat cel puțin o anumită activitate în întreprindere în cursul celor 20 de zile care precedă această dată, și anume începând cu 31 decembrie 1988, data începutului încălcării constatate de Comisie. În opinia Comisiei, este foarte probabil ca această tranziție să fi necesitat o aliniere a entității reclamantei și pregătirea acesteia în vederea preluării numelui „întreprinderii Pegler", elemente din care rezultă existența unei legături funcționale între personalitatea juridică a reclamantei și încălcare.

39 În plus, reclamanta însăși ar fi admis că decizia de a transfera „întreprinderea Pegler" „a fost luată la nivelul grupului Tomkins, de către administratori grupului, care erau și administratori ai reclamantei".

40 În al doilea rând, Comisia susține că, deși reclamanta nu a intervenit în încălcare anterior datei de 20 ianuarie 1989, este evident că aceasta este succesorul entității care a participat direct la încălcare în ceea ce privește activele cele mai importante, precum și în ceea ce privește conducerea și numele comercial sub care au fost săvârșite activitățile ilicite, și că a „moștenit", prin urmare, conform jurisprudenței, răspunderea legală pentru încălcare.

41 În cele din urmă, Comisia atrage atenția că luarea în considerare a perioadei de 20 de zile care a precedat data de 20 ianuarie 1989 nu a avut niciun impact asupra calculului cuantumului amenzii.

Aprecierea Tribunalului

42 Rezultă din considerentele (682) și (683) ale deciziei atacate coroborate cu considerentele (647) și (734) ale deciziei menționate că reclamanta a fost ținută responsabilă pentru încălcare în temeiul participării sale directe la aceasta în perioada 31 decembrie 1988-22 martie 2001.

43 În această privință, trebuie arătat totuși că din documentele prezentate de reclamantă în cursul procedurii administrative, precum și în cadrul prezentei acțiuni reiese că reclamanta era, în perioada 31 decembrie 1988-20 ianuarie 1989, o societate „inactivă", în sensul dreptului englez al societăților.

44 Astfel, s-a demonstrat că, anterior datei de 20 ianuarie 1989, reclamanta nu avea nici active, nici personal.

45 Cu toate că reclamanta admite că a adoptat numele sub care s-au desfășurat pe piață activitățile ilegale vizate în decizia atacată și că a devenit agent neremunerat al FHT după data de 20 ianuarie 1989, totuși aceasta nu avea, anterior acestei date, nici activitate economică, nici personal, cu excepția unui director statutar, conform cerințelor dreptului englez al societăților.

46 În plus, trebuie arătat că reclamanta era în perioada vizată una dintre cele cinci filiale ale FHT, aceasta din urmă fiind ea însăși o filială deținută 100 % de Tomkins, care, sub numele comercial Pegler, era activă, între altele, în sectorul fitingurilor. Din anexele la dosar, și anume din conturile anuale depuse la autoritățile competente din Regatul Unit, a căror autenticitate nu a fost contestată de Comisie, reiese că reclamanta era, în perioada menționată, o societate „inactivă" în sensul dreptului englez al societăților, care nu desfășura activități economice și nu realiza nicio cifră de afaceri.

47 În această privință, trebuie amintit că dreptul comunitar al concurenței vizează activitățile întreprinderilor (Hotărârea Curții din 7 ianuarie 2004, Aalborg Portland și alții/Comisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P și C-219/00 P, Rec., p. I-123, punctul 59) și că noțiunea de întreprindere cuprinde orice entitate care exercită o activitate economică, independent de statutul juridic al acestei entități și de modul său de finanțare (Hotărârea Curții din 28 iunie 2005, Dansk Rørindustri și alții/Comisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P și C-213/02 P, Rec., p. I-5425, punctul 112, Hotărârea Curții din 10 ianuarie 2006, Cassa di Risparmio di Firenze și alții, C-222/04, Rec., p. I-289, punctul 107, și Hotărârea Curții din 11 iulie 2006, FENIN/Comisia, C-205/03 P, Rec., p. I-6295, punctul 25).

48 Trebuie amintit de asemenea că, potrivit unei jurisprudențe constante, reprezintă o activitate economică orice activitate care constă în oferirea de bunuri sau de servicii pe o anumită piață (a se vedea Hotărârea Curții din 12 septembrie 2000, Pavlov și alții, C-180/98-C-184/98, Rec., p. I-6451, punctul 75 și jurisprudența citată, și Hotărârea Curții din 19 februarie 2002, Wouters și alții, C-309/99, Rec., p. I-1577, punctul 47).

49 În consecință, având în vedere că reclamanta era, în perioada 31 decembrie 1988-20 ianuarie 1989, o entitate juridică ce nu desfășura activități economice, în sensul că nu oferea, în schimbul unei remunerații, bunuri sau servicii pe o piață și nu își asuma, în consecință, riscurile financiare aferente exercitării acestor activități, Comisia nu putea concluziona că reclamanta a participat direct la încălcare anterior datei la care și-a schimbat denumirea (a se vedea jurisprudența citată la punctul anterior).

50 Faptul că reclamanta făcea parte din grupul Tomkins în această perioadă nu repune în discuție această constatare.

51 Raționamentul este același în ceea ce privește împrejurarea că domnul W., fost director al Old Pegler, a fost numit la 20 ianuarie 1989 director în cadrul reclamantei, post din care a demisionat, în cele din urmă, la 26 mai 1989.

52 În plus, este necesar să se arate că trebuie înlăturat argumentul Comisiei potrivit căruia anumite elemente indică faptul că domnul W. a participat personal la înțelegere în această perioadă și la date apropiate de această perioadă. În acest cadru, Comisia se referă la considerentele (74) și (187) ale deciziei atacate. Or, considerentul (74) al deciziei atacate menționează numai că domnul W. era președinte-director general al Pegler în 1989, în timp ce considerentul (187) al acestei decizii are în vedere contactul stabilit de un reprezentant al Delta cu domnul W. ca urmare a reuniunii British Plumbing Fittings Manufacturers Association (BPFMA, Asociația Producătorilor de Fitinguri pentru Conducte din Regatul Unit) în 1989, reuniune care a avut loc la o dată ulterioară perioadei vizate în speță.

53 Pe de altă parte, afirmația Comisiei potrivit căreia reclamanta ar fi exercitat o „anumită activitate" în cursul celor 20 de zile anterioare schimbului de denumiri evocat mai sus nu poate fi primită. Desigur, o schimbare a numelui comercial implică formalități legale și contractuale. Totuși, efectuarea acestor formalități nu implică nici

exercitarea unei activități economice, nici, cu atât mai mult, desfășurarea unei activități anticoncurențiale.

54 În cele din urmă, argumentul invocat cu titlu subsidiar de Comisie, potrivit căruia reclamanta era, în orice caz, succesorul economic al „întreprinderii Pegler", nu poate fi primit.

55 Desigur, potrivit unei jurisprudențe constante, atunci când activitățile care fac obiectul unei încălcări au fost transferate de la o entitate juridică la alta în cadrul aceluiași grup, succesorul poate fi ținut responsabil pentru încălcare, chiar dacă prima entitate juridică există în continuare din punct de vedere juridic (Hotărârea Curții din 11 decembrie 2007, ETI şi alții, C-280/06, Rep., p. I-10893, punctul 48, Hotărârea Tribunalului din 27 septembrie 2006, Jungbunzlauer/Comisia, T-43/02, Rec., p. II-3435, punctul 132; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Aalborg Portland și alții/Comisia, punctul 47 de mai sus, punctul 358).

56 Cu toate acestea, trebuie constatat că, nici în comunicarea privind obiecțiunile, nici în decizia atacată, Comisia nu a indicat că ar fi considerat reclamanta responsabilă pentru încălcare în calitate de succesor al activităților economice ale societății-mamă intermediare FHT sau ale societății-surori Old Pegler.

57 Dimpotrivă, în considerentul (718) al deciziei atacate, Comisia a prezentat reclamanta drept participant direct care a avut contacte anticoncurențiale cu concurenții săi începând de la 31 decembrie 1988.

58 Pe de altă parte, în cursul procedurii administrative, reclamanta a prezentat, în răspuns la întrebările adresate de Comisie, indicații cu privire la grupul Tomkins și la restructurarea internă căreia acesta i-a fost supus la data faptelor. Aceasta a precizat de asemenea, în răspunsul din 25 noiembrie 2005 la comunicarea privind obiecțiunile,

că înainte de 1993 era o societate „inactivă", în sensul dreptului englez al societăților, informație pe care a confirmat-o în cursul audierii din 27 februarie 2006. În sfârșit, această afirmație a fost susținută de probe solide, precum conturile reclamantei și cele ale FHT, depuse la autoritatea competentă, care arată că reclamanta, care nu desfășura activități economice, era o societate „inactivă" în cursul exercițiilor financiare pertinente.

59 În acest context, trebuie să se observe că această argumentație nu a primit niciun răspuns din partea Comisiei în decizia atacată. Astfel cum a admis în ședință, Comisia a considerat că reclamanta a fost, de la început, o participantă directă la înțelegere.

60 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se concluzioneze că primul motiv este fondat.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere a faptelor și pe o eroare de drept constând în stabilirea răspunderii reclamantei pentru încălcare în ceea ce privește perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993

Argumentele părților

61 Reclamanta arată că, având în vedere că nu prezenta caracteristicile esențiale ale unei întreprinderi între 20 ianuarie 1989 și 29 octombrie 1993, nu putea fi ținută responsabilă pentru încălcările săvârșite în numele său de societatea sa mamă în această

perioadă. În opinia reclamantei, întreprinderea care trebuie să fie ținută responsabilă pentru această perioadă ar trebui să fie, în conformitate cu normele dreptului concurenței, FHT și/sau Tomkins.

62 În această privință, reclamanta amintește că a început să „participe" la „întreprinderea Pegler" la 20 ianuarie 1989, dar numai în măsura în care a primit numele actual și a devenit un mandatar ocult și neremunerat al FHT, fără a avea niciun activ și nici salariați.

63 Referindu-se la Hotărârea Curții din 16 decembrie 1975, Suiker Unie și alții/Comisia (40/73-48/73, 50/73, 54/73-56/73, 111/73, 113/73 și 114/73, Rec., p. 1663, punctele 475-483), și la Hotărârea Curții din 24 octombrie 1995, Volkswagen și VAG Leasing (C-266/93, Rec., p. I-3477, punctul 19), precum și la Liniile directoare privind restricțiile verticale (JO 2000, C 291, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 178), reclamanta consideră că fie Comisia nu a înțeles natura relației de reprezentare pe care o întreținea cu FHT, fie aceasta a săvârșit o eroare evitând problema fără a fi luat în considerare în mod corespunzător probele care i-au fost prezentate.

64 În opinia reclamantei, chiar dacă nu era în măsură să furnizeze o copie a contractului de reprezentare, Comisia ar fi trebuit să acorde mai multă importanță documentelor pe care le putuse prezenta, precum procesele-verbale ale consiliului de administrație al Old Pegler care atestă rezilierea, la 20 ianuarie 1989, a contractului de mandat încheiat cu FHT, procesele-verbale ale consiliului de administrație al reclamantei care atestă rezilierea, la 29 octombrie 1993, a contractului său de mandat încheiat cu FHT, conturile FHT, care ar arăta că FHT deținea toate activele și era responsabilă pentru toate datoriile „întreprinderii Pegler" până la 29 octombrie 1993, precum și conturile reclamantei, care ar arăta că aceasta nu a preluat activul și pasivul „întreprinderii Pegler" decât la 29 octombrie 1993 și că, la niciun moment anterior acestei date, nu a deținut active sau pasive semnificative și nici nu a efectuat operațiuni contabile semnificative și, în cele din urmă, actul din 16 februarie 1995, care ar demonstra în mod

concludent că transferul „întreprinderii Pegler” de la FHT către reclamantă a produs efecte de la 29 octombrie 1993.

65 În cele din urmă, reclamanta adaugă că aceste argumente sunt valabile şi în ceea ce priveşte activităţile Old Pegler în calitate de reprezentantă a FHT în perioada anterioară datei de 20 ianuarie 1989, astfel încât nu are importanţă că Old Pegler, care a fost dizolvată de Tomkins la 29 mai 2000, nu mai exista la data adoptării deciziei atacate.

66 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

67 În opinia Comisiei, argumentele reclamantei referitoare la faptul că era „inactivă” şi în acelaşi timp „acţiona în calitate de agent” al societăţii sale surori nu rezistă unei analize aprofundate. În pofida solicitărilor în acest sens, reclamanta nu ar fi prezentat niciun document pertinent care să ateste vreun acord de reprezentare.

68 Documentele prezentate de reclamantă ar face referire de o manieră generală la o relaţie de reprezentare, fără a preciza natura acordurilor, şi nu ar demonstra inexistenţa participării acesteia la încălcare anterior datei de 29 octombrie 1993.

69 Comisia adaugă că, chiar dacă reclamanta ar fi demonstrat existenţa unui contract de agenţie, aceasta nu ar fi împiedicat-o să îi adreseze decizia atacată.

70 Comisia face de asemenea referire la răspunsul oficial al Tomkins la solicitarea de informații pe care i-a adresat-o în temeiul articolului 18 din Regulamentul nr. 1/2003. Acest răspuns, care contrazice argumentele reclamantei, precizează că, „între 1987 și 31 ianuarie 2004, Pegler Ltd era o filială deținută 100 % în cadrul Tomkins (fostă FH Tomkins plc)" și că „[a]ceasta era gestionată ca o întreprindere autonomă care adoptă decizii proprii cu privire la aspecte tehnice, de producție și de vânzări/marketing".

71 În plus, Comisia subliniază, referindu-se la considerentele 135, 145 și 187 ale deciziei atacate, că ceilalți membri ai înțelegerii au înțeles că erau în coluziune cu reclamanta și că nicio împărțire (pur internă) a sarcinilor între reclamantă, Old Pegler, FHT sau orice altă entitate în cadrul grupului Tomkins nu era luată în considerare.

72 În concluzie, Comisia arată că este de asemenea evident că reclamanta are o răspundere pentru încălcare în ceea ce privește perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993, dat fiind că, astfel cum a explicat deja în cadrul primului motiv, reclamanta este succesorul economic al „întreprinderii Pegler".

Aprecierea Tribunalului

73 Trebuie observat că, în ceea ce privește perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993, din înscrisurile anexate la cererea introductivă, precum conturile FHT și cele ale reclamantei, care poartă viza unui expert-contabil extern și sunt depuse la autoritățile din Regatul Unit, rezultă că, în cursul exercițiilor financiare din întreaga perioadă, reclamanta nu a generat nici venituri, nici pierderi. În conturile detaliate ale FHT se precizează sistematic că reclamanta nu are activități economice. De asemenea, reiese

din conturile reclamantei că nu a efectuat nicio operațiune contabilă în perioada vizată.

74 În această privință, trebuie arătat că, potrivit dreptului englez al societăților, expresia „inactivă" se aplică unei societăți care, din punct de vedere juridic, nu a realizat nicio operațiune contabilă semnificativă în cursul unui exercițiu financiar. Inexistența unor mențiuni în registrele contabile ale societății corespunde inexistenței unor operațiuni contabile semnificative. Astfel, singura operațiune contabilă care este permisă, fără a pierde statutul de societate „inactivă", este cea referitoare la costurile aferente înregistrării societății și depunerii unor documente anuale la autoritatea competentă, și anume Companies House (Registrul Comerțului). De asemenea, reluarea activităților comerciale ar fi avut drept consecință pierderea acestui statut. Având în vedere că toate condițiile erau îndeplinite în conformitate cu dreptul englez al societăților, este indiscutabil că reclamanta era o societate „inactivă" și, prin urmare, că nu desfășura activitate pe piață.

75 În plus, astfel cum reclamanta însăși a admis în ședință, nu există nicio îndoială că, în perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993, activitățile au fost exercitate sub numele Pegler. Trebuie constatat, în această privință, că din documentele menționate la punctul 73 de mai sus reiese de asemenea că FHT și/sau Tomkins au comercializat, prin intermediul unor salariați ai FHT, produsele care țin de categoria fitingurilor sub numele comercial Pegler, atât înainte, cât și după schimbarea numelui reclamantei. Prin urmare, trebuie să se arate că această constatare nu permite să se concluzioneze că este vorba despre activități ale reclamantei.

76 În ceea ce privește procesele-verbale ale reuniunilor direcției (Executive Meetings), invocate de Comisie pentru a înlătura argumentul reclamantei potrivit căruia aceasta

nu desfăşura activităţi comerciale, trebuie observat că respectivele procese-verbale indică, la prima vedere, o activitate comercială din partea reclamantei.

77 Cu toate acestea, trebuie arătat că, spre deosebire de ceea ce pretinde Comisia, faptul că anumite procese-verbale poartă antetul Tomkins Plc şi al Pegler Ltd este în sine lipsit de semnificaţie în această privinţă. Aceasta arată numai că au fost desfăşurate activităţi economice sub numele comercial Pegler, dar nu implică faptul că reclamanta ar fi participat direct la aceste activităţi.

78 De asemenea, nici faptul că directorii reclamantei, dintre care unii erau şi directori ai FHT, au participat la reuniunile sus-menţionate şi că au fost implicaţi în anumite sarcini auxiliare asociate activităţilor altor entităţi din cadrul grupului Tomkins nu presupune participarea directă a reclamantei la înţelegere în perioada vizată, cu atât mai mult cu cât directorii menţionaţi nu erau salariaţi ai reclamantei.

79 În sfârşit, conţinutul acestor procese-verbale nu permite să se concluzioneze că reclamanta era în mod efectiv entitatea care a gestionat activităţile legate de fitinguri. Pe de altă parte, trebuie observat că niciunul dintre procesele-verbale invocate de Comisie nu a fost semnat. În orice caz, trebuie arătat că, în ceea ce priveşte lipsa de activitate a reclamantei, acestor procese-verbale ar trebui să li se confere o valoare mai puţin importantă decât cea atribuită conturilor aparţinând FHT şi reclamantei care au fost certificate de un expert-contabil şi care, în conformitate cu dreptul englez, au fost depuse la autorităţi competente.

80 În ceea ce priveşte afirmaţia Comisiei, referitoare la considerentele (135) şi (145) ale deciziei atacate, potrivit căreia ceilalţi membri ai înţelegerii ar fi înţeles că erau în coluziune cu reclamanta, trebuie amintit că respectivul considerent (135) consemnează

o declarație a Delta în care aceasta din urmă a descris mecanismul înțelegerii, iar considerentul (145) vizează o declarație a IMI în care aceasta din urmă a precizat că Pegler era unul dintre participanții la înțelegerea paneuropeană. Spre deosebire de cele susținute de Comisie, din cele menționate mai sus nu rezultă că reclamanta era cea vizată în mod specific în considerentele respective. Pe de altă parte, deși nu există nicio îndoială că FHT a exploatat activitățile sub numele comercial Pegler, nimic din considerentele sus-menționate nu arată că autorii acestor declarații cunoșteau organizarea internă a grupului Tomkins.

81 În ceea ce privește considerentul (187) al deciziei atacate, care se referă la un contact al unui reprezentant al Delta cu domnul W. ca urmare a reuniunii BPFMA, trebuie considerat că faptul că domnul W. ar fi acceptat sugestia acestui reprezentant al Delta de a înceta strategia agresivă a Pegler nu este suficient pentru a stabili răspunderea reclamantei pentru încălcare. Nu s-a stabilit în niciun mod că domnul W. ar fi acționat în calitate de reprezentant al reclamantei, având în vedere că nu era salariat al reclamantei în perioada pertinentă, aspect pe care Comisia nu îl contestă.

82 În plus, chiar dacă reclamanta nu a putut prezenta o copie a contractului de reprezentare, din documentele citate la punctul 64 de mai sus rezultă că aceasta a fost mandatar al FHT până la 29 octombrie 1993, dată la care a preluat activul și pasivul „întreprinderii Pegler", inclusiv salariații acesteia, în ceea ce privește activitățile legate de fitinguri. Faptul că reclamanta nu era un mandatar remunerat reiese din elementele de probă menționate la punctul 73 de mai sus.

83 În orice ipoteză, trebuie constatat că noțiunea „dormant companies acting as agents" (societăți inactive care acționează în calitate de mandatari), astfel cum este prevăzută la punctul 51 din anexa 4 la Legea engleză privind societățile din 1985, intitulat „Forma și conținutul registrelor contabile", și la punctul 58 A din anexa 8 la Legea engleză

privind societățile din 1985, intitulat „Forma și conținutul registrelor contabile ale micilor societăți", diferă de noțiunile „mandant" și „agent", astfel cum sunt reglementate de dreptul comunitar al concurenței.

84 Or, trebuie constatat că relația dintre reclamantă și societatea sa mamă, și anume ultima sa societate-mamă, diferă de relația dintre un mandant și un agent în sensul dreptului comunitar al concurenței. Astfel, în sensul acestui drept, calitatea de agent implică o activitate economică, ceea ce nu este cazul reclamantei. În consecință, invocarea jurisprudenței, atât de către reclamantă, cât și de către Comisie, în ceea ce privește relațiile dintre un comitent și intermediarul său nu este pertinentă, având în vedere că este vorba, în speță, despre o relație în interiorul grupului.

85 În decizia atacată, Comisia a calificat reclamanta drept participant direct. Din considerentul (718) al deciziei menționate, rezultă de asemenea că, în opinia Comisiei, nu au existat elemente care să indice că reclamanta ar fi acționat în numele unei alte întreprinderi cu ocazia acestor contacte anticoncurențiale din perioada încălcării.

86 Reiese astfel din acest considerent că relațiile interne și funcționarea grupului Tomkins nu au fost interpretate în mod corect de Comisie, care, în consecință, a ținut responsabilă pentru o încălcare a articolului 81 CE o entitate juridică ce nu avea activitate economică și, prin urmare, nu avea o implicare proprie în înțelegere.

87 În consecință, trebuie să se constate că, în ceea ce privește perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993, Comisia a considerat în mod greșit că reclamanta răspundea pentru comportamentele ilicite săvârșite de alte entități din cadrul grupului Tomkins.

88 De asemenea, în ceea ce priveşte argumentul Comisiei potrivit căruia reclamanta şi-a asumat răspunderea pentru încălcare anterior datei de 29 octombrie 1993, în calitate de succesor economic, este suficient să se facă trimitere la punctele 54-59 de mai sus.

89 Rezultă din cele expuse anterior că prezentul motiv este fondat.

Cu privire la al treilea şi la al cincilea motiv, întemeiate pe o lipsă de claritate şi, respectiv, pe o eroare în desemnarea destinatarilor deciziei atacate

Argumentele părților

90 În cadrul celui de al treilea motiv, reclamanta reproşează Comisiei că nu a desemnat cu claritate destinatarii deciziei atacate.

91 În această privință, reclamanta arată că, obligând-o în acelaşi timp cu Tomkins la plata totalității amenzii, în valoare de 5,25 milioane de euro, deşi este vorba despre două entități juridice distincte, care nu mai fac parte din aceeaşi întreprindere, Comisia nu a definit cu claritate gradul de răspundere stabilit în sarcina fiecăreia dintre aceste entități. În opinia reclamantei, nu este posibil ca ambele entități menționate să fie responsabile şi obligate la plata totalității cuantumului amenzii de 5,25 milioane de euro, deoarece, în acest caz, Comisia „ar primi dublul sumei care îi este datorată". În

decizia atacată, Comisia nu ar fi indicat cu claritate entitatea în sarcina căreia trebuie să se stabilească răspunderea pentru încălcare.

92 În plus, stabilirea răspunderii reclamantei pentru încălcare pentru motivul că a fost o filială a Tomkins nu ar fi compatibilă cu analiza cuprinsă în decizia atacată, potrivit căreia Tomkins ar fi întreprinderea în sarcina căreia trebuie să se stabilească răspunderea pentru încălcare, întrucât aceasta controla şi deţinea 100 % din capitalul „întreprinderii Pegler" în toată perioada încălcării. În plus, nu este corect, în opinia reclamantei, să se stabilească răspunderea sa pentru încălcare în ceea ce priveşte perioada în care o filială diferită era responsabilă de gestionarea întreprinderii pentru care a fost constatată încălcarea (perioada 30 decembrie 1988-20 ianuarie 1989) sau în ceea ce priveşte perioada în care era, în sensul dreptului englez, o societate „inactivă", care nu avea nici personal, nici active (perioada 20 ianuarie 1989-29 octombrie 1993).

93 În cadrul celui de al cincilea motiv, reclamanta arată că Tomkins ar fi trebuit să fie singura ţinută responsabilă pentru încălcare. În susţinerea acestei afirmaţii, reclamanta face trimitere la Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 1991, Enichem Anic/Comisia (T-6/89, Rec., p. II-1623), şi la Hotărârea Tribunalului din 28 februarie 2002, Stora Kopparbergs Bergslags/Comisia (T-354/94, Rec., p. II-843). În opinia sa, din aceste hotărâri reiese că entitatea juridică ce trebuie să răspundă pentru încălcare este, în principiu, societatea-mamă a grupului. Ar reieşi de asemenea din jurisprudenţă că numai în circumstanţe excepţionale Comisia este îndreptăţită să stabilească răspunderea pentru o încălcare în afara întreprinderii în cauză (Hotărârea Enichem Anic/Comisia, citată anterior, punctul 237).

94 Reclamanta susţine că, în speţă, întreprinderea implicată în încălcare era Tomkins. În perioada încălcării, „întreprinderea Pegler" ar fi fost deţinută de diferite entităţi juridice din cadrul grupului Tomkins. Aceasta subliniază că Tomkins, în calitate de ultimă societate-mamă, stabilea entitatea juridică concretă sub controlul căreia era plasată o întreprindere în această perioadă. De asemenea, aceasta consideră că este necesar să

fie considerată drept o întreprindere distinctă, responsabilă cu titlu individual pentru orice încălcare a normelor de concurență, numai începând cu momentul în care a încetat să facă parte din grupul Tomkins, și anume atunci când încălcarea a luat sfârșit.

95 Comisia solicită respingerea acestor două motive.

Aprecierea Tribunalului

96 În ceea ce privește motivul întemeiat pe lipsa de claritate în desemnarea destinatarilor deciziei atacate, trebuie constatat că aceştia, printre care se numără reclamanta, sunt indicați în mod clar la articolul 4 din decizia menționată.

97 Trebuie arătat de asemenea că, în considerentul (682) al deciziei atacate, Comisia a desemnat reclamanta în calitate de entitate juridică ce a participat direct la încălcare și a ținut-o responsabilă pentru aceasta în acest temei, în timp ce Tomkins a fost ținută responsabilă pentru comportamentul ilicit al reclamantei numai în calitate de societate-mamă [considerentul (683) al deciziei atacate].

98 În consecință, motivul întemeiat pe o pretinsă lipsă de claritate în desemnarea destinatarilor deciziei atacate trebuie înlăturat.

99 De asemenea, în ceea ce priveşte motivul întemeiat pe o eroare în desemnarea destinatarilor deciziei atacate, nu poate fi primit argumentul reclamantei potrivit căruia ea nu poate fi ţinută responsabilă pentru încălcare întrucât nu mai făcea parte din grupul Tomkins sau argumentul potrivit căruia numai Tomkins, în calitate de ultimă societate-mamă şi manager al întreprinderii care a săvârşit încălcarea, ar trebui să fie ţinută responsabilă.

100 Faptul că „întreprinderea" care a exercitat activităţile ilicite a fost scindată după încetarea încălcării, astfel încât entităţile juridice care constituiau această întreprindere au fost separate, nu are incidenţă asupra răspunderii solidare a acestora în ceea ce priveşte încălcarea săvârşită.

101 Potrivit unei jurisprudenţe constante, poate fi stabilită răspunderea solidară a unor întreprinderi chiar şi în cazul în care entităţile juridice care constituiau întreprinderea în perioada încălcării nu mai aparţin aceluiaşi grup (a se vedea în acest sens Hotărârea Curţii din 16 noiembrie 2000, KNP BT/Comisia, C-248/98 P, Rec., p. I-9641, punctul 71).

102 Rezultă că, spre deosebire de cele afirmate de reclamantă, separarea, după încetarea încălcării articolului 81 CE, dar înainte de adoptarea deciziei atacate, a celor două entităţi juridice, Pegler şi Tomkins, care aparţineau întreprinderii care a săvârşit încălcarea nu are drept efect excluderea răspunderii acesteia.

103 În plus, potrivit unei jurisprudenţe constante, Comisia are competenţa de a stabili răspunderea pentru un comportament ilicit în sarcina societăţii-mamă, a filialei sau a societăţii-mamă în solidar cu filiala sa (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 14 decembrie 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich şi alţii/Comisia,

T-259/02-T-264/02 şi T-271/02, Rec., p. II-5169, punctul 331 şi jurisprudenţa citată). De altfel, trebuie să se observe că reclamanta nu contestă această posibilitate.

104 În consecinţă, reclamanta nu poate pretinde, referindu-se la Hotărârea Stora Kopparbergs Bergslags/Comisia, punctul 93 de mai sus, că Tomkins era singura persoană juridică ce poate fi ţinută responsabilă pentru încălcare, deoarece întreprinderea care a săvârşit încălcarea era gestionată de aceasta din urmă.

105 În consecinţă, afirmaţia potrivit căreia Comisia ar fi săvârşit, în exercitarea puterii sale discreţionare, o eroare vădită de apreciere a faptelor şi o eroare de drept prin faptul că a stabilit răspunderea reclamantei pentru comportamentele ilicite vizate de decizia atacată, întrucât aceasta din urmă nu mai este o persoană juridică ce face parte din întreprinderea responsabilă pentru încălcare, este lipsită de temei.

106 În sfârşit, în ceea ce priveşte argumentul potrivit căruia nu este posibil ca atât reclamanta, cât şi Tomkins să fie ţinute responsabile de încălcare, deoarece, în acest caz, Comisia „ar primi dublul sumei care îi este datorată", este suficient să se remarce că acest argument este întemeiat pe o interpretare greşită a semnificaţiei răspunderii comune şi solidare a două întreprinderi, care presupune că plata totalităţii valorii amenzii de către una dintre acestea anulează obligaţia de plată a amenzii menţionate de către cealaltă.

107 Reiese din cele de mai sus că al treilea şi al cincilea motiv trebuie respinse ca nefondate.

Cu privire la al patrulea motiv, întemeiat pe încălcări efective şi potenţiale ale principiului egalităţii de tratament la punerea în aplicare a articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003, a Liniilor directoare din 1998 şi a Comunicării privind cooperarea din 1996

Argumentele părţilor

108 Reclamanta arată că abordarea reţinută de Comisie în decizia atacată, constând în obligarea sa, în solidar cu Tomkins, deşi acestea sunt două întreprinderi distincte, la plata unei amenzi calculate în funcţie de circumstanţe care nu o privesc decât pe una dintre ele, şi anume Tomkins, îi cauzează dezavantaje în raport cu grupul Tomkins, cu încălcarea principiului egalităţii de tratament.

109 Pentru a demonstra tratamentul inegal care rezultă din abordarea adoptată de Comisie, reclamanta face trimitere la articolul 23 din Regulamentul nr. 1/2003, la Liniile directoare din 1998, în ceea ce priveşte luarea în considerare a duratei încălcării, a disuasiunii, a circumstanţelor agravante sau atenuante şi, în cele din urmă, la Comunicarea privind cooperarea din 1996.

110 În ceea ce priveşte articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, reclamanta arată că, deşi limita maximă a amenzii care îi poate fi impusă şi care poate fi impusă Tomkins nu a constituit un „factor material" în determinarea cuantumului amenzii aplicate în speţă, abordarea Comisiei, care a constat în a o trata, împreună cu grupul Tomkins, drept o întreprindere unică în vederea calculului cuantumului amenzilor, cu toate că nu mai face parte din acest grup, îi cauzează „potenţiale dezavantaje".

111 În ceea ce privește articolul 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, reclamanta amintește că, în temeiul acestui articol, la stabilirea valorii amenzii se iau în considerare atât gravitatea, cât și durata încălcării. În cazul în care Comisia intenționa să constate existența unei răspunderi solidare în privința unor entități juridice care nu mai fac parte din aceeași întreprindere, aceasta ar fi trebuit să stabilească o diferență între, pe de o parte, participarea inițială la încălcare a FHT, și, pe de altă parte, continuarea, de o gravitate mai redusă, a acestei încălcări de către reclamantă.

112 Referitor la luarea în considerare a duratei încălcării în temeiul Liniilor directoare din 1998, reclamanta arată că singura perioadă pentru care s-ar putea afirma în mod rezonabil că era o entitate economică în măsură să exercite o activitate independentă ca întreprindere este perioada care a început la 29 octombrie 1993. Totuși, în această perioadă, ar fi fost supusă controlului efectiv și unei influențe determinante din partea Tomkins, astfel încât încălcarea ar fi trebuit să fie imputată Tomkins. Reclamanta amintește că, potrivit jurisprudenței și practicii decizionale consacrate a Comisiei, constatarea acesteia din urmă trebuie să se limiteze la perioada pentru care aceasta dispune de probe privind încălcarea. În opinia reclamantei, rezultă că orice răspundere „solidară" nu poate excede perioada de aproximativ șapte ani și jumătate, cuprinsă între 29 octombrie 1993 și 22 martie 2001, și că nimic nu justifică obligarea la plata aceleiași amenzi în solidar cu Tomkins, deși durata eventualei răspunderi a acestora pentru încălcare este „diferită din punct de vedere material".

113 Cu privire la stabilirea cuantumului amenzii la un nivel suficient de descurajator, reclamanta consideră că este dificil să se imagineze un caz în care abordarea reținută de Comisie nu ar încălca acest aspect al Liniilor directoare din 1998, întrucât aceasta ar impune ca fosta filială și fosta societate-mamă să fie într-o situație „identică din punct de vedere material". În speță, majorarea amenzii aplicate în scop de descurajare ar fi fost calculată prin referire la dimensiunea unei întreprinderi distincte, și anume Tomkins, și nu ar prezenta nicio legătură cu situația economică sau financiară a reclamantei. Ca răspuns la argumentele invocate de Comisie în memoriul în apărare, reclamanta afirmă că în considerentul (771) al deciziei atacate nu sunt vizate decât

dimensiunea şi puterea Tomkins, nu se are în vedere în niciun mod situaţia sa şi nu este cuprinsă nicio justificare a majorării în scop de descurajare în raport cu poziţia acesteia ca fostă filială a Tomkins.

114 Reclamanta semnalează o altă dificultate legată de abordarea reţinută de Comisie, şi anume că circumstanţele agravante sau atenuante care trebuie luate în considerare în calculul cuantumului amenzii sunt deseori foarte diferite pentru două întreprinderi independente precum Tomkins şi reclamanta. În opinia sa, aceste circumstanţe nu se limitează la problemele care rezultă din încălcarea însăşi, ci înglobează şi factori care pot varia de-a lungul timpului, inclusiv în perioada ulterior căreia aceasta a încetat să facă parte din grupul Tomkins, şi anume factori precum cooperarea cu Comisia în cursul investigaţiei, încetarea încălcării sau diverse comportamente de natură să constituie circumstanţe agravante.

115 Potrivit reclamantei, există în realitate „diferenţe potenţiale" în ceea ce priveşte circumstanţele agravante şi atenuante aplicabile entităţilor în cauză, diferenţe de care Comisia nu ar fi ţinut cont. În această privinţă, chiar dacă acest aspect nu este considerat drept un „factor material", în speţă, în ceea ce priveşte nivelul amenzii, reclamanta face referire la considerentul (601) al deciziei atacate, în care Comisia a arătat că principalii fabricanţi de fitinguri, printre care se numără, au participat la acorduri, în toată perioada încălcării, în mod constant, continuu şi mai activ decât ceilalţi participanţi. *De facto*, în opinia reclamantei, având în vedere că aceasta era, în sensul dreptului englez al societăţilor, o societate „inactivă" în primii ani ai existenţei înţelegerii, rolul său se limitase la a urma ordinele care i-au fost date. O altă „diferenţă potenţială" ar rezulta din faptul că orice avantaj financiar care s-ar fi întemeiat pe înţelegere a fost în beneficiul Tomkins, iar nu în beneficiul reclamantei, având în vedere tratamentul pe care grupul Tomkins îl rezerva soldurilor de trezorerie.

116 În sfârşit, referitor la aplicarea Comunicării privind cooperarea din 1996, reclamanta arată că abordarea Comisiei suscită de asemenea grave „dificultăţi potenţiale" în ceea ce priveşte comunicarea menţionată, care vizează în mai mare măsură situaţia întreprinderilor de la data investigaţiei decât pe cea de la data încălcării.

117 Comisia solicită respingerea acestui motiv. În această privinţă, aceasta atrage atenţia că reclamanta nu a stabilit existenţa niciunei încălcări a principiului egalităţii de tratament, nici în contextul aplicării articolului 23 din Regulamentul nr. 1/2003, nici în contextul aplicării Liniilor directoare din 1998, nici în cel al aplicării Comunicării privind cooperarea din 1996.

118 În ceea ce priveşte, mai precis, factorul de descurajare, Comisia, referindu-se la considerentele (766) şi (771) ale deciziei atacate, susţine că a ţinut cont de două elemente pentru a calcula majorarea amenzii în scop de descurajare, şi anume dimensiunea grupului Tomkins şi cunoştinţele şi infrastructurile economice şi juridice care permit marilor întreprinderi să recunoască mai uşor caracterul ilicit al comportamentului lor. Comisia arată că, în cazul Tomkins, factorul determinant pentru a decide majorarea în scop de descurajare era în principal primul element, în special cifra de afaceri de 4 635 de milioane de euro. În schimb, majorarea în scop de descurajare aplicată reclamantei s-ar fi întemeiat pe cunoştinţele şi pe infrastructurile economice şi juridice ale acesteia, ceea ce ar însemna că, la momentul încălcării, au fost luate în considerare dimensiunea, structura, cifra de afaceri şi organizarea grupului Tomkins. Coeficientul de multiplicare de 1,25 obţinut ar fi identic cu cel care a fost aplicat societăţii-mamă Tomkins, întrucât elementul referitor la cunoştinţe şi la infrastructuri economice şi juridice vizează o perioadă anterioară vânzării reclamantei unui alt grup.

Aprecierea Tribunalului

119 În cadrul prezentului motiv, reclamanta critică abordarea Comisiei cu privire la calculul cuantumului amenzii în cazul în care o întreprindere a fost scindată în perioada dintre încetarea încălcării şi adoptarea deciziei de aplicare a unei amenzi.

120 În primul rând, în ceea ce priveşte plafonul de 10 % în sensul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1/2003, trebuie să se constate că, astfel cum reclamanta însăşi admite, acesta nu a fost depăşit în speță. În consecință, argumentul invocat în această privință de reclamantă este inoperant. Cu titlu suplimentar, trebuie observat că, în ipoteza în care limita maximă a amenzii care poate fi impusă individual reclamantei ar fi fost atinsă, aceasta ar fi avut dreptul să i se aplice plafonul în cauză (Hotărârea Tribunalului din 15 iunie 2005, Tokai Carbon şi alții/Comisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 şi T-91/03, nepublicată în Recueil, punctul 390).

121 În al doilea rând, în ceea ce priveşte argumentul reclamantei legat de luarea în considerare a duratei încălcării în calculul cuantumului amenzii, atât în temeiul articolului 23 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1/2003, cât şi în temeiul Liniilor directoare din 1998, trebuie să se observe că reclamanta nu invocă niciun argument concret care ar permite să se concluzioneze în sensul unei încălcări a principiului egalității de tratament. În măsura în care reclamanta susține că orice răspundere solidară şi comună nu ar putea depăşi perioada de aproximativ şapte ani şi jumătate cuprinsă între 29 octombrie 1993 şi 22 martie 2001 şi că, în consecință, nimic nu justifică obligarea sa în solidar şi în comun cu Tomkins la plata aceleiaşi amenzi, deşi durata participării lor şi, aşadar, eventuala răspundere a acestora pentru încălcare sunt „diferite din punct de vedere material", este suficientă trimiterea la examinarea primului şi a celui de al doilea motiv, în cadrul căreia s-a constatat că reclamanta nu putea fi ținută responsabilă pentru încălcare în ceea ce priveşte perioada anterioară datei de 29 octombrie 1993.

122 În al treilea rând, referitor la celelalte critici invocate cu privire la răspunderea solidară a reclamantei şi a Tomkins, şi anume cele privind aprecierea circumstanţelor agravante sau atenuante şi cea privind aplicarea Comunicării privind cooperarea din 1996 în cazul în care o societate-mamă şi o filială nu mai fac parte din aceeaşi întreprindere în sensul articolului 81 CE, trebuie arătat că acestea ridică, în speţă, probleme de natură ipotetică, lipsite de orice pertinenţă. Astfel, trebuie observat că nicio circumstanţă agravantă sau atenuantă nu a fost luată în considerare în privinţa reclamantei şi a societăţii sale mamă. De asemenea, nici reclamanta, nici Tomkins nu au supus Comisiei o cerere de aplicare a Comunicării privind cooperarea din 1996.

123 În sfârşit, în ceea ce priveşte argumentul reclamantei referitor la stabilirea cuantumului amenzii la un nivel suficient de descurajator, trebuie amintit, mai întâi, că Liniile directoare din 1998 prevăd că, pe lângă natura proprie a încălcării, impactul său concret asupra pieţei şi întinderea geografică a acesteia, este necesar să se ţină seama de capacitatea economică efectivă a autorilor încălcării de a cauza prejudicii semnificative altor operatori, în special consumatorilor, şi să se stabilească valoarea amenzii la un nivel care să îi asigure un efect suficient de descurajator (punctul 1 A al patrulea paragraf din Liniile directoare din 1998).

124 Se poate ţine seama şi de faptul că marile întreprinderi au în general cunoştinţe şi infrastructuri economice şi juridice care le permit să recunoască mai uşor caracterul ilicit al comportamentului lor şi să conştientizeze consecinţele care decurg din acesta în temeiul dreptului concurenţei (punctul 1 A al cincilea paragraf din Liniile directoare din 1998).

125 În cadrul primului element, resursele financiare ale întreprinderii trebuie evaluate la data la care amenda este aplicată. În ceea ce priveşte cel de al doilea element, cifra de afaceri pe baza căreia Comisia stabileşte dimensiunea întreprinderilor în cauză trebuie se raporteze la situaţia acestora la momentul încălcării (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 18 iunie 2008, Hoechst/Comisia, T-410/03, Rep.,

p. II-881, punctele 379 și 382). Cu toate că aceste două elemente sunt strâns legate de dimensiunea întreprinderii, este vorba despre două motive distincte de majorare a cuantumului de plecare al amenzii.

126 În speță, trebuie arătat că, în considerentul (766) al deciziei atacate, Comisia a amintit, cu titlu introductiv, competența sa de a aplica un coeficient de multiplicare pentru a ajusta cuantumul de plecare în scopul de a asigura un efect descurajator suficient (în sensul punctului 1 A al patrulea paragraf din Liniile directoare din 1998) și pentru a ține seama de faptul că marile întreprinderi au cunoștințe și infrastructuri economice și juridice care le permit să recunoască mai ușor caracterul ilicit al comportamentului lor (în sensul punctul 1 A al cincilea paragraf din Liniile directoare din 1998). Comisia a precizat de asemenea că înțelegea să țină cont de aceste două elemente.

127 În ceea ce privește mai concret entitatea economică Tomkins-Pegler, trebuie amintit că, la stabilirea amenzii care trebuie aplicată reclamantei, în calitate de autor al încălcării, și Tomkins, în calitate de societate-mamă ținută responsabilă pentru încălcarea săvârșită de filiala sa, Comisia s-a întemeiat pe cota de piață a reclamantei, având în vedere că importanța relativă a acesteia pe piața fitingurilor era criteriul pertinent pentru stabilirea cuantumului de plecare inițial în privința întreprinderilor vizate. Din acest motiv, reclamanta și, prin urmare, societatea sa mamă au fost clasificate în cea de a șasea categorie, pentru care s-a stabilit un cuantum de plecare de 2 milioane de euro. În continuare, Comisia a majorat acest cuantum de plecare inițial pentru entitatea economică în cauză prin aplicarea unui coeficient de multiplicare de 1,25 în scop de descurajare, determinat în funcție de cifra de afaceri a Tomkins.

128 În duplică, Comisia a explicat că a aplicat în cazul Tomkins punctul 1 A al patrulea paragraf din Liniile directoare din 1998 și în cazul reclamantei, punctul 1 A al cincilea paragraf din Liniile directoare din 1998 pentru a justifica majorarea cuantumului de plecare al amenzii.

129 Nu se poate contesta că, dintre aceste două elemente, Comisia are dreptul de a-l alege pe acela pe care îl consideră drept cel mai important pentru aprecierea pe care o efectuează.

130 Totuşi, trebuie să se observe în primul rând că din considerentul (771) al deciziei atacate rezultă că Comisia s-a întemeiat numai pe cifra de afaceri realizată de Tomkins în 2005, şi anume în anul care precedă adoptarea deciziei atacate, şi a apreciat că respectiva cifră de afaceri justifica o majorare a cuantumului de plecare iniţial al amenzii în scop de descurajare.

131 Trebuie arătat de asemenea că, în decizia atacată, Comisia nu face nicio menţiune în sensul că ar fi aplicat criteriul cunoştinţelor şi al infrastructurilor economice şi juridice cu privire la reclamantă şi nu precizează nici dimensiunea întreprinderii în cauză la momentul încălcării, criteriu pertinent pentru a justifica majorarea întemeiată pe punctul 1 A al cincilea paragraf din Liniile directoare din 1998. De altfel, aceasta nu ar fi putut să procedeze astfel în speţă, având în vedere că elementele prevăzute la punctul 1 A al patrulea paragraf şi, respectiv, la punctul 1 A al cincilea paragraf din Liniile directoare din 1998 sunt evaluate la două momente diferite, şi anume la data la care amenda este aplicată şi, respectiv, la data încălcării.

132 În orice caz, în al doilea rând, aplicarea distributivă a acestor două elemente în privinţa a două societăţi care fac parte din aceeaşi entitate economică, dintre care una este societatea-mamă a celeilalte şi este ţinută responsabilă pentru încălcare numai pentru acest motiv, este în contradicţie cu noţiunea de întreprindere în sensul articolului 81 CE.

133 Desigur, Comisia este autorizată să ia în considerare, în calculul cuantumului de plecare al amenzii, cifra de afaceri din anul care precedă adoptarea deciziei de constatare a încălcării menţionate (aplicând primul criteriu) sau cifra de afaceri de la momentul încălcării (aplicând cel de al doilea criteriu). Totuşi, Comisia nu se poate baza pe un

criteriu aplicat numai uneia dintre cele două entități care formau anterior entitatea economică care a săvârşit încălcarea. În cazul în care o societate-mamă şi filiala sa nu mai formează o entitate economică în sensul articolului 81 CE la data adoptării deciziei prin care amenda le este aplicată pentru încălcarea săvârşită, Comisia nu se poate baza pe cifra de afaceri a fostei societăți-mamă din anul care precedă adoptarea deciziei menționate pentru a stabili factorul de descurajare aplicabil în privința a două societăți care constituiau o singură întreprindere la data faptelor, dar care între timp a fost scindată. Astfel, această cifră de afaceri nu reflectă capacitatea economică efectivă a întreprinderii de a cauza prejudicii celorlalți operatori la momentul încălcării.

134 Din cele de mai sus rezultă că prezentul motiv este parțial fondat, în ceea ce privește critica referitoare la factorul de descurajare.

Cu privire la al şaselea motiv, întemeiat pe o eroare de calcul şi pe o încălcare a principiului egalității de tratament în calculul amenzii

Argumentele părților

135 Cu titlu subsidiar, reclamanta arată, în primul rând, că principiul egalității de tratament nu a fost respectat de Comisie atunci când a calculat amenda (în solidar sau nu cu Tomkins) şi, în al doilea rând, că, în orice caz, Comisia a săvârşit o eroare în calculul cuantumului amenzii pe care i-a aplicat-o (în solidar sau nu cu Tomkins).

136 Reclamanta apreciază, pentru motivele deja expuse, că valoarea adecvată a amenzii în ceea ce o privește, considerată separat, este o valoare de bază de 1 milion de euro, fără majorare în scop de descurajare, și o majorare de 70 % pentru a reflecta durata participării sale la încălcare, și anume un cuantum total al amenzii de 1,7 milioane de euro.

137 În plus, reclamanta afirmă că decizia atacată cuprinde o eroare în ceea ce privește calculul cuantumului amenzii. Aceasta precizează că, potrivit considerentului (777) al deciziei atacate, cuantumul amenzii se ridică la 5,2 milioane de euro, după aplicarea majorărilor în scop de descurajare și având în vedere durata încălcării, dar că amenda impusă este de 5,25 milioane de euro. Niciun motiv care să justifice această majorare cu 50 000 de euro a cuantumului amenzii nu ar fi fost formulat.

138 Comisia solicită respingerea acestui motiv.

Aprecierea Tribunalului

139 În ceea ce privește, mai întâi, pretinsa eroare în calculul cuantumului amenzii, trebuie constatat că, în considerentul (777) al deciziei atacate, Comisia a rotunjit cuantumul de bază al amenzii. Considerentul (877), precum și dispozitivul deciziei menționate stabilesc în mod clar că valoarea amenzii impuse Tomkins, în solidar cu reclamanta, se ridică la 5,25 milioane de euro.

140 În plus, în considerentul (765) al deciziei atacate, Comisia a indicat cu claritate un cuantum de plecare de 2 milioane de euro și, în considerentul (771) din decizia menționată, aceasta a stabilit în mod clar coeficientul de multiplicare în scop de descurajare la 1,25, ceea ce conduce cuantumul de plecare la 2,5 milioane de euro. În sfârșit, în

considerentul (775) al deciziei atacate, Comisia a prezentat în mod explicit cuantumurile adăugate acestui cuantum de bază pentru a lua în considerare durata participării reclamantei la încălcare, și anume o majorare cu 5 % a cuantumului de bază pentru fiecare dintre anii 1989 și 1990 (125 000 de euro) și cu 10 % pentru fiecare dintre cei zece ani restanți până în 2000 (250 000 de euro). În consecință, reclamanta era perfect în măsură, fără explicații suplimentare și printr-un calcul simplu, să înțeleagă motivele care justificau stabilirea cuantumului amenzii la nivelul indicat în considerentul (877) și la articolul 2 litera (h) din decizia atacată.

141 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia cuantumul adecvat al amenzii care trebuie aplicată reclamantei ar fi trebuit să se ridice la 1,7 milioane de euro, este suficient să se facă trimitere la punctele de mai jos. În plus, trebuie arătat că nu există niciun motiv pentru a diminua cuantumul de plecare de 2 milioane de euro. În această privință, trebuie amintit că acest cuantum a fost stabilit în funcție de gravitatea încălcării și că o disparitate considerabilă între întreprinderile vizate justifica un tratament diferențiat în ceea ce privește stabilirea cuantumului de plecare al amenzilor.

Cu privire la stabilirea cuantumului final al amenzii

142 Astfel cum rezultă din cuprinsul punctelor 46-60, 73-98, 123 și 134 de mai sus, se impune modificarea deciziei atacate, în măsura în care aceasta reține o majorare a amenzii cu un coeficient de 1,25 în scop de descurajare și o majorare de 110 % având în vedere durata participării la încălcare.

143 În ceea ce privește restul motivelor, considerațiile Comisiei prezentate în decizia atacată, precum și metoda de calcul al amenzilor aplicată în speță nu necesită alte modificări din partea Tribunalului.

144 Cuantumul final al amenzii este calculat, aşadar, după cum urmează: având în vedere că durata încălcării, în privința reclamantei, este de şapte ani şi cinci luni (iar nu de doisprezece ani şi două luni, astfel cum s-a stabilit în decizia atacată), cuantumul de plecare (2 milioane de euro), fără aplicarea unei majorări în scop de descurajare, trebuie majorat cu 70 % (în loc de 110 %), ceea ce conduce la o amendă în cuantum de 3,4 milioane de euro.

Cu privire la cheltuielile de judecată

145 Potrivit articolului 87 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, Tribunalul poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli. În circumstanțele speței, trebuie să se decidă ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară şi hotărăşte:

1) **Anulează articolul 1 din Decizia C(2006) 4180 a Comisiei din 20 septembrie 2006 privind o procedură în temeiul articolului 81 [CE] şi al articolului 53 din Acordul privind SEE (Cazul COMP/F-1/38.121 – Fitinguri) în măsura în care constată că Pegler Ltd a participat la încălcare în perioada 31 decembrie 1988-29 octombrie 1993.**

2) Stabilește la 3,4 milioane de euro cuantumul amenzii aplicate în solidar Pegler la articolul 2 litera (h) din Decizia C(2006) 4180.

3) Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.

4) Fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 martie 2011.

Semnături